

Lovforslag nr. L 112

Folketinget 2014-15

Fremsat den 15. januar 2015 af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Dan Jørgensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække

(Justering af reglerne om plantedække m.v.)

§ 1

I lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 500 af 12. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 18 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 18. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at virksomheder skal etablere plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag, herunder om hvilke afgrødetyper, der kan anvendes som plantedække og om dyrkning af disse, på hvor stor en del af virksomhedens areal plantedække skal etableres og beregningen heraf samt fastsætte perioder, hvor jordbearbejdning og omlægning af arealer med plantedække ikke må finde sted.

§ 19. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan etablere særlige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til etablering af efterafgrøder, jf. § 18.

Stk. 2. Ministeren kan etablere pilotprojektordninger, hvorefter en eller flere virksomheder kan ansøge om at anvende lokale foranstaltninger som alternativ til etablering af efterafgrøder, jf. § 18.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningerne efter stk. 1 og 2, herunder frister og omregningsfaktorer, samt krav om til- og afmelding m.v.

Stk. 4. Ministeren kan for ordninger omfattet af stk. 2 fastsætte regler om ansøgningens indgivelse, indhold og oplysninger, herunder om formkrav hertil. Ministeren kan endvidere fastsætte vilkår i afgørelser om ordninger truffet efter regler fastsat i medfør af stk. 2.

§ 20. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan for de virksomheder, som kun er omfattet af kapitel 3, jf. § 3, fastsætte regler om kontrol samt om, at virksomheden skal udarbejde og opbevare en markplan, som viser omfanget af plantedækket og andre dyrkningsrelaterede tiltag.«

2. I § 26, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Ministeren kan fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.«

3. I § 26, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.«

4. I § 26, stk. 4, indsættes som 3. pkt.:

»Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2015.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Baggrunden for lovforslaget
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Efterafgrødekravet
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Pilotprojektordninger om lokale foranstaltninger som alternativer til efterafgrøder
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Bemyndigelse til at fastsætte formkrav i forbindelse med indgivelse af klager
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 500 af 12. maj 2013 (herefter gødskningsloven), fremsættes som opfølgning på aftale om Vækstplan for Fødevarer af 2. april 2014, indgået mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti med henblik på at sikre en bæredygtig udvikling i det danske råvaregrundlag samt styrke landbrugets og fødevarerektorens konkurrenceevne.

Med aftalen forenkles efterafgrødekravet, således at det ikke længere er hensigten at stille krav om udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder i vandplanernes V1- og V2-områder med hjemmel i loven. I stedet er det hensigten at forhøje det generelle efterafgrødekrav med op til 60.000 ha som bidrag til opfyldelse af målsætningerne i EU's vandrammedirektiv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (herefter vandrammedirektivet). Det samlede krav om efterafgrøder på landsplan udgør dermed op til 300.000 ha efterafgrøder.

For i højere grad at kunne indfri erhvervets ønsker om flere og mere attraktive alternativer, og kreditere jordbrugserhvervets frontløbere, uden at dette samtidig indebærer en reduktion af det grundlæggende efterafgrødekravs miljøeffekt eller i øvrigt fører til en negativ påvirkning af vandmiljøet, er det hensigten at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte krav om etablering af plantedække til at forhøje efterafgrødekravet ud over de 300.000 ha på landsplan i visse tilfælde ved fastsættelse af nye alternativer. De alternativer til efterafgrødekravet, hvor det kan komme på tale at benytte bemyndigelsen, er virkemidler, hvor en del af virkemidlets

kvælstofeffekt lige som kvælstofeffekten af det gældende efterafgrødekrav allerede er indregnet i forbindelse med fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet. For at kompensere for den negative kvælstofeffekt der opstår, når de pågældende virkemidler anvendes som alternativer til efterafgrøder, vil der ske en forøgelse af efterafgrødekravet ud over de 300.000 ha på landsplan svarende til kvælstofeffekten af den andel af virkemidternes kvælstofeffekt, som indgår i beregningerne ved fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet. Hidtil har det kun været muligt at kompensere for den negative kvælstofeffekt af alternativerne ved at fastsætte en meget konservativ omregningsfaktor eller ved at sætte en skæringsdato for anvendelse af virkemidlet som alternativ til efterafgrøder.

Det er hensigten at udnytte bemyndigelsen til f.eks. at fastsætte en ordning med udtagning af arealer til braklægning og dyrkning af visse typer af græs som nye alternativer til efterafgrøder.

Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til at etablere pilotprojektordninger, hvorefter en eller flere virksomheder kan ansøge om at anvende lokale foranstaltninger som alternativ til etablering af efterafgrøder fastsat i medfør af § 18. Bemyndigelsen foreslås ligeledes indført for at få mulighed for at fastsætte flere alternativer og dermed kreditere jordbrugserhvervets frontløbere for deres frivilligt iværksatte foranstaltninger med henblik på kvælstofreduktion.

Endelig indeholder lovforslaget en enkelt ændring af mere teknisk karakter. Det foreslås, at fødevareministeren med henblik på at effektivisere klagesagsbehandlingen bemyndiges til at fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder formkrav til klage. Bestemmelsen findes i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Der henvises til

lov nr. 1459 af 17. december 2013 om ændring af forskellige bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område om obligatorisk digital kommunikation m.v. samt f.eks. § 9 i lov om randzoner.

2. Baggrunden for lovforslaget

Kvælstofreguleringen i Danmark er en konsekvens af det stadig forøgede fokus på belastningen af vandmiljøet med næringsstoffer m.v. på nationalt plan og på EU-niveau. Som led i bestræbelserne på at nedbringe især kvælstofbelastningen af det danske vandmiljø har der med forskellige vandmiljøplaner – VMP I i 1987, VMP II i 1998 og VMP III i 2004 – været iværksat en række tiltag. Tiltagene bidrager til opnåelse af målsætningerne i Rådets direktiv 1991/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (herafter nitratdirektivet).

Plantedække, herunder efterafgrøder, er særligt egnet til at opsamle kvælstof, der ellers ville blive udvasket til vandmiljøet. Som en del af tiltagene til opfyldelse af målsætningerne i nitratdirektivet er der derfor fastsat krav om, at jordbrugsvirksomheder med planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, som har en årlig momspligtig omsætning, der overstiger 50.000 kr. fra planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, og som har et samlet areal på 10 ha eller derover, jf. lovens § 3, skal etablere 240.000 ha efterafgrøder på landsplan.

For at leve op til Danmarks forpligtelser i henhold til vandrammedirektivet blev der den 16. juni 2009 indgået aftale mellem Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti om Grøn Vækst (herefter Grøn Vækst-aftalen). Grøn Vækst-aftalen indebar bl.a. en forhøjelse af efterafgrødekravet med yderligere 140.000 ha til et samlet krav på landsplan på 380.000 ha.

Det blev aftalt, at de 140.000 ha målrettede efterafgrøder skulle målrettes jordbrugsvirksomheder beliggende i fjordområder, hvor der på tidspunktet for aftalens indgåelse var tilstrækkelig faglig viden til, at beregninger kunne gennemføres ved etablering af konkrete sammenhænge mellem belastning og miljøltilstand (V1-områder) og jordbrugsvirksomheder beliggende i områder ved andre fjorde og lukkede kystvande, hvor der på tidspunktet for aftalens indgåelse ikke var tilstrækkelig viden til at etablere helt præcise beregningsgrundlag, men hvor der blev anvendt erfaringstal fra de beregnede V1-områder (V2-områder). For områder ved de åbne kystvande forelå der på tidspunktet for aftalens indgåelse et utilstrækkeligt vidensgrundlag (V3-områder), og i disse områder skulle der ikke stilles krav om, at jordbrugsvirksomhederne skulle udlægge yderligere efterafgrøder i vandrammedirektivets 1. planperiode (2009-2015). Det målrettede efterafgrødekrav skulle i øvrigt differentieres efter indsatsbehovet i det vandområde, som det pågældende vandopland afvandede til. De differentierede efterafgrødekrav ville fremgå af vandplanen for det pågældende vandområde.

Fødevarerministerens beføjelser inden for bemyndigelsen i lovens § 18, stk. 1, til at fastsætte krav om udlægning af efterafgrøder blev udvidet til 380.000 ha på landsplan ved lov

nr. 1528 af 27. december 2009 om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, således at ministeren kunne fastsætte krav om udlægning af de målrettede efterafgrøder.

For at imødegå omkostningstunge sædskifteændringer ved indførelsen af de 140.000 ha målrettede efterafgrøder og for at give jordbrugsvirksomhederne større fleksibilitet i forhold til opfyldelsen af miljøkravene (efterafgrødekravet), blev fødevarerministeren ved lovændringen som noget nyt bemyndiget i lovens § 18, stk. 2, til at fastsætte regler om særlige ordninger, som jordbrugsvirksomheden kunne vælge som alternativ til opfyldelse af efterafgrødekravet. Denne bemyndigelse er fra og med planperioden 2010/2011, jf. bekendtgørelse nr. 928 af 16. juli 2010 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2010/2011 og om plantedække, blevet udnyttet til at fastsætte regler om bl.a. dyrkning af energiafgrøder og tidlig såning som alternativ til udlægning af efterafgrøder. Siden indførelsen af de første alternativordninger har erhvervet fremsat ønske om muligheden for at kunne anvende flere alternativer til efterafgrøder. Disse ønsker har blandt andet omfattet braklægning, visse typer græs, og minivådområder osv. Erhvervet har endvidere efterspurgt mere attraktive omregningsfaktorer mellem virkemidlet og det antal ha efterafgrøder, virkemidlet erstattede.

Bemyndigelsen til at fastsætte krav om 140.000 ha målrettede efterafgrøder skulle have været udnyttet fra og med planperioden 2013/2014. Natur- og Miljøklagenævnet underkendte imidlertid den 6. december 2012 vandplanerne for vandrammedirektivets 1. planperiode, som var blevet vedtaget af miljøministeren i december 2011, jf. bekendtgørelse nr. 1208 af 15. december 2011 om ikrafttræden af miljømål og indsatsprogrammer og prioriteringer m.v. i vandplanerne for planperioden 2010-2015. Beføjelsen til at fastsætte krav om udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder er derfor ikke blevet udnyttet.

Den 2. april 2014 indgik regeringen aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om at forenkle efterafgrødekravet som en del af aftalen om Vækstplan for Fødevarer. Aftalen indebar, at der ikke længere ville blive stillet krav om udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder i V1- og V2-områderne. I stedet skulle der stilles et generelt krav til jordbrugsvirksomheder omfattet af gødskningslovens kapitel 3 om udlægning af 60.000 ha efterafgrøder som en del af indsatserne til opfyldelse af målsætningerne i vandrammedirektivet.

Det samlede efterafgrødekrav på landsplan, der skulle bidrage til opfyldelsen af henholdsvis nitratdirektivet og vandrammedirektivet, blev med aftalen om Vækstplan for Fødevarer reduceret med 80.000 ha til 300.000 ha.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Efterafgrødekravet

3.1.1. Gældende ret

Gødskningsloven har til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af

plantedække og om andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof.

Lovens § 18, stk. 1, indeholder en bemyndigelse til fødevareministeren til at fastsætte regler om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag. Ministeren er således bemyndiget til at fastsætte regler om, hvilke afgrødetyper, der kan anvendes som plantedække, og på hvor stor en del af jordbrugsvirksomhedernes areal, der årligt skal være etableret plantedække.

Inden for rammerne af den gældende bemyndigelse er fødevareministeren beføjet til at fastsætte krav om etablering af 380.000 ha efterafgrøder på landsplan, hvoraf kravet på 240.000 ha er fastsat for at bidrage til opfyldelse af de danske forpligtelser efter nitratdirektivet. De resterende 140.000 ha målrettede efterafgrøder skulle bidrage til opfyldelsen af målsætningerne i vandrammedirektivet om god tilstand i vandmiljøet.

Kravet om udlægning af 240.000 ha efterafgrøder på landsplan omfatter efter lovens § 3 alle jordbrugsvirksomheder med planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, som har en momspligtig omsætning, der overstiger 50.000 kr. fra planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, og som har et samlet areal (iberegnet forpagtede og lejede arealer) på 10 ha eller derover. Beføjelsen til at fastsætte krav om udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder er indskrænket til kun at gælde de jordbrugsvirksomheder, der er omfattet af lovens § 3 med arealer i de såkaldte V1- og V2-områder, jf. ovenfor i afsnit 2.

Bemyndigelsen til at fastsætte krav om udlægning af 240.000 ha efterafgrøder er senest udnyttet ved bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække (herafter gødskningsbekendtgørelsen). Bemyndigelsen til at fastsætte krav om udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder er på grund af Natur- og Miljøklagenævnets underkendelse af vandplanerne for vandrammedirektivets 1. planperiode ikke udnyttet.

Inden for bemyndigelsen i den gældende lovs § 18, stk. 1, er fødevareministeren endvidere beføjet til at fastsætte regler om andre dyrkningsrelaterede tiltag, f.eks. om begrænsninger i adgangen til at foretage jordbearbejdning af arealer og omlægning af fodergræs i visse perioder.

Ved at udskyde jordbearbejdning mindskes kvælstofudvaskningen i vinterperioden. I ubearbejdet jord vil plantedække i form af ukrudt m.v. desuden medvirke til at mindske udvaskningen ved at optage kvælstof. Ved omlægning af fodergræsarealer frigøres store mængder af kvælstof. Ved at udsætte omlægningstidspunktet af fodergræs fra om efteråret til om foråret mindskes udvaskningen af kvælstof.

Beføjelsen til at fastsætte regler om andre dyrkningsrelaterede tiltag er udnyttet til at fastsætte regler om, at der forud for forårssåede afgrøder som hovedregel ikke må foretages jordbearbejdning fra høst af forfrugt til 1. november på lerjord og humusjord og 1. februar på sandjord, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 34. Herudover er beføjelsen udnyttet til at fastsætte regler om, at omlægning af fodergræsmarker

som hovedregel ikke må finde sted i perioden 1. juni til 1. februar, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 35. Jordbrugsvirksomheder, der er autoriserede til økologisk jordbrugsproduktion, er undtaget begrænsningerne i §§ 34-35.

Endelig indeholder den gældende lovs § 18, stk. 1, 3. pkt. en bemyndigelse, hvorefter fødevareministeren er beføjet til at fastsætte regler om iværksættelse af et pilotprojekt om mellemafgrøder.

3.1.2. Den foreslåede ordning

Med bestemmelsen i lovens § 18, jf. forslaget § 1, nr. 1, videreføres fødevareministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag. Det er hensigten, at bemyndigelsen som hidtil vil blive anvendt til at fastsætte krav til de jordbrugsvirksomheder, der fremgår af lovens § 3, om udlægning af 240.000 ha efterafgrøder på landsplan som bidrag til opfyldelsen af nitratdirektivet. Herudover er det hensigten - i overensstemmelse med aftalen om Vækstplan for Fødevarer - at anvende bemyndigelsen til at forhøje efterafgrødekravet til alle jordbrugsvirksomheder, der fremgår af lovens § 3, med op til 60.000 ha efterafgrøder på landsplan som bidrag til opfyldelsen af vandrammedirektivet fra 1. august 2015 i stedet for udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder, der var begrænset til jordbrugsvirksomheder beliggende i V1- og V2-områderne. Det samlede grundlæggende efterafgrødekrav vil dermed udgøre 300.000 ha på landsplan.

For at få mulighed for at fastsætte flere og mere attraktive alternativer samt at kreditere jordbrugserhvervets frontløbere for deres frivillige kvælstofindsats uden at dette samtidig indebærer en reduktion af det grundlæggende efterafgrødekravs miljøeffekt er det hensigten, at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte krav til de virksomheder, der fremgår af lovens § 3, om udlægning af yderligere efterafgrøder ud over de 300.000 ha på landsplan i visse tilfælde, når der fastsættes nye alternativer. De alternativer til efterafgrøder, hvor det kan komme på tale at anvende bemyndigelsen, er virkemidler, hvor en del af virkemidlets kvælstofeffekt lige som kvælstofeffekten af det gældende efterafgrødekrav allerede er indregnet i forbindelse med fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet. For at kompensere for den negative kvælstofeffekt der opstår, når de pågældende virkemidler anvendes som alternativer til efterafgrøder, vil der ske en forøgelse af efterafgrødekravet ud over de 300.000 ha på landsplan svarende til kvælstofeffekten af den andel af virkemidlernes kvælstofeffekt, som indgår i beregningerne ved fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet.

Det er hensigten at udnytte bemyndigelsen til f.eks. at fastsætte en ordning med udtagning af arealer til braklægning og dyrkning af visse typer af græs som nye alternativer til efterafgrøder.

Hidtil har det kun været muligt at kompensere for den negative kvælstofeffekt af alternativerne ved at fastsætte en meget konservativ omregningsfaktor eller ved at sætte en skæringsdato for anvendelse af virkemidlet som alternativ til efterafgrøder.

I ordningen om alternativet flerårige energiafgrøder er der taget højde for dette virkemiddels indregnede kvælstofeffekt således, at det alene er flerårige energiafgrøder etableret i planperioden 2009/2010 og senest i planperioden 2013/2014, der kan anvendes som alternativer under forudsætning af, at det samlede areal med energiafgrøder overstiger virksomhedens samlede areal med energiafgrøder i planperioden 2008/2009. Referenceåret er valgt for at sikre, at miljøeffekten fra arealer, der er udlagt med energiafgrøder før 2008, ikke medtages. Omregningsfaktoren er fastsat således, at 0,8 ha energiafgrøde erstatter 1 ha efterafgrøde, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 32, nr. 2 og bilag 4, tabel 2.

Ved fastsættelsen af virkemidlet tidlig såning af vinterhvede er der blevet taget højde for virkemidlets indregnede kvælstofeffekt således, at såning senest skal være sket 7. september i planperioden, og omregningsfaktoren er fastsat konservativt, således at 5 ha tidligt sået vinterhvede kan erstatte 1 ha efterafgrøder, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 32, nr. 5 og bilag 4, tabel 5. Datoen for, hvad der anses for at være tidlig såning, er sat ca. 10 dage tidligere end det optimale tidspunkt for såning af vinterhvede i dyrkningsvejledningerne. Omregningsfaktoren mellem efterafgrøder og tidlig såning blev fastsat konservativt til 1:5 på grund af den på nuværende tidspunkt begrænsede dokumentation for virkemidlets effekt i forhold til det forskningsbaserede estimat fra Aarhus Universitet, hvorefter omregningsfaktoren skulle fastsættes til mellem 1:4 – 1:7 afhængig af bl.a. jordtype.

Formålet med muligheden for at fastsætte et krav om efterafgrøder ud over 300.000 ha på landsplan er at øge mulighederne for at etablere ordninger, hvor virkemidler som særlig dyrkningspraksis m.v. kan anvendes som alternativ til udlægning af efterafgrøder, uden at dette fører til en negativ påvirkning af vandmiljøet. Det er hensigten, at muligheden i første omgang vil blive anvendt i forbindelse med etablering af braklægning og dernæst evt. dyrkning af visse typer af græs som alternativer til efterafgrøder.

Forhøjelsen af efterafgrødekravet og fastsættelse af de nye alternativer vil som hidtil ske ved bekendtgørelse. Det er hensigten, at et udkast til bekendtgørelse vil blive sendt i høring omkring 1. marts 2015, således at de berørte jordbrugsvirksomheder har mulighed for at indrette deres drift herefter. Efterafgrødekravets størrelse og omregningsfaktorerne fastsættes som hidtil med baggrund i udtalelse fra forskningsinstitutionerne.

Efterafgrøderne, herunder efterafgrøderne ud over de 300.000 ha, skal som hidtil være sået omkring 1. august. Tilmelding til ordningerne om alternativ opfyldelse af efterafgrødekravet skal som hovedregel ske 31. august, jf. § 33 i den gældende gødskningsbekendtgørelse.

Jordbrugsvirksomhederne skal inden den 31. august oplyse i Fødevarerministeriets Tast selv-service hvor mange efterafgrøder, der er udlagt. Virksomhedens efterafgrødekrav i ha opgøres i Tast selv-service på baggrund af markplanen fra jordbrugsvirksomhedens ansøgning om enkeltbetaling medio april. Her vælger jordbrugsvirksomheden også hvilke af de tilmeldte alternativordninger, denne ønsker at anvende til opfyldelse af efterafgrødekravet, om der skal overdrages

efterafgrøder til eller fra en anden jordbruger, og om jordbrugsvirksomheden ønsker at anvende et overskud af efterafgrøder til at øge virksomhedens kvælstofkvote efter lovens § 7.

Fødevarerministerens beføjelser til at fastsætte regler om dyrkningsrelaterede tiltag i form af begrænsninger i adgangen til at foretage jordbearbejdning og omlægning af arealer med plantedække videreføres uændret.

I forbindelse med ændringen af bestemmelsen i § 18 foreslås fødevarerministerens bemyndigelse i den gældende lovs § 18, stk. 1, 3. pkt., til at iværksætte et pilotprojekt om mellemafgrøder ophævet. Det er Fødevarerministeriets vurdering, at fødevarerministerens beføjelser inden for bemyndigelsen til at fastsætte alternativer til udlægning af efterafgrøder, jf. forslaget til § 19, rummer mulighed for at fastsætte, at mellemafgrøder kan anvendes som alternativ, hvorfor bemyndigelsen i den gældende § 18, stk. 1, 3. pkt. ikke længere er nødvendig.

3.2. Pilotprojektordninger om lokale foranstaltninger som alternativ til efterafgrøder

3.2.1 Gældende ret

I gødskningslovens § 18, stk. 2, er fødevarerministeren bemyndiget til at fastsætte regler om særlige ordninger, som jordbrugsvirksomhederne kan vælge som alternativ til opfyldelse af kravet om etablering af efterafgrøder. Det er en forudsætning, at de alternative virkemidlers kvælstofreducerende effekt skal modsvare den kvælstofreducerende effekt, der opnås ved udlægning af efterafgrøder efter loven.

I gødskningsbekendtgørelsens kapitel 6 er der med hjemmel i bemyndigelsen foreløbigt fastsat seks forskellige alternativer til opfyldelse af efterafgrødekravet. Alternativerne omfatter udlægning af mellemafgrøder, etablering af flerårige energiafgrøder, forbrænding af fiberfraktion af forarbejdet husdyrgødning, visse frivilligt braklagte arealer langs vandløb og søer, vinterhvede sået inden 7. september og overskud af efterafgrøder udlagt af en anden jordbrugsvirksomhed. Herudover vil jordbrugsvirksomhederne som hidtil have mulighed for at overføre arealer med efterafgrøder, der overstiger det areal, de er forpligtet til at udlægge med efterafgrøder i en given planperiode, til senere planperioder.

3.2.2. Den foreslåede ordning

Med forslaget til gødskningslovens § 19 udvides fødevarerministerens muligheder for at fastsætte alternativer til udlægning af efterafgrøder med henblik på at kreditere jordbrugserhvervets frontløbere for deres frivilligt iværksatte foranstaltninger med henblik på kvælstofreduktion.

Det foreslås således i § 19, stk. 2, at fødevarerministeren bemyndiges til at fastsætte regler om etablering af pilotprojektordninger, hvorefter en eller flere jordbrugsvirksomheder kan ansøge om at anvende lokale foranstaltninger som alternativ til etablering af efterafgrøder fastsat med hjemmel i bemyndigelsen i § 18.

De nærmere regler om pilotprojektordningerne og betingelserne for deltagelse heri fastsættes ved bekendtgørelse, jf. den foreslåede § 19, stk. 3 og 4. Pilotprojektordningerne vil blive etableret som ansøgningsordninger.

Det er hensigten, at der vil blive stillet krav om dokumentation for kvælstofeffekten af virkemidlerne under pilotprojektordningerne, således at det sikres, at denne modsvarer den kvælstofeffekt, der opnås ved udlægning af efterafgrøder efter loven. Der vil f.eks. kunne fastsættes krav om indsendelse af monitoringsrapporter m.v., udarbejdet efter nærmere fastsatte regler.

Oplysningerne i materialet vil bl.a. blive anvendt til at fastsætte omregningsfaktoren mellem det enkelte virkemidlets kvælstofeffekt og størrelsen på det areal med efterafgrøder, der derved erstattes, samt eventuelle individuelle vilkår som forudsætning for opnåelse af kvælstofeffekten.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 1, til den foreslåede § 19.

3.3. Bemyndigelse til at fastsætte formkrav i forbindelse med indgivelse af klager

3.3.1. Gældende ret

Gødskningslovens klagebestemmelser indeholder ingen muligheder for at fastsætte formkrav i forbindelse med indgivelse af klage.

De afgørelser, som SEGES (det tidligere Videncentret for Landbrug) træffer om tildeling af kvælstofnorm for brødhvede, kan påklages til NaturErhvervstyrelsen, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 53. Der er ikke fastsat formkrav til klagen.

Der er herudover ikke muligt at klage over afgørelser efter loven, idet klageadgangen er afskåret med hjemmel i lovens § 26, stk. 3, jf. senest § 14, nr. 18 i bekendtgørelse nr. 559 af 28. maj 2014 om NaturErhvervstyrelsens opgaver og beføjelser.

3.3.2. Den foreslåede ordning

Med bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 2-4, bemyndiges fødevarerministeren med henblik på at effektivisere klagesagsbehandlingen til at fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder fastsættelse af formkrav til klagen, f.eks. om anvendelse af et særligt klageskema. Dette svarer til, hvad der gælder på øvrige lovområder under Fødevarerministeriets ressort. Der henvises til lov nr. 1459 af 17. december 2013 om ændring af forskellige bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område om obligatorisk digital kommunikation m.v. samt f.eks. § 9 i lov om randzoner.

Det er i øvrigt hensigten, at der med hjemmel i klagebestemmelsen fastsættes, at afgørelser efter den foreslåede § 19, stk. 2, om pilotprojekter som alternativ til efterafgrøder vil kunne påklages til Fødevarerministeriets Klagecenter. I den forbindelse vil der tillige blive fastsat krav om anvendelse af klageskema ved indgivelsen af klagen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at være neutralt for så vidt angår de foreslåede ændringer i fødevarerministerens beføjelser til at fastsætte krav om udlægning af efterafgrøder. Dette gælder tillige etablering af de almindelige alternativer til efterafgrøder.

Der vil være økonomiske og administrative omkostninger forbundet med etablering af pilotprojekter i henhold til den foreslåede bemyndigelse i § 19, stk. 2. Omkostningerne omfatter tilrettelæggelse af en ansøgningsrunde og etablering af en kontrolordning samt tilpasning af IT-system m.v. for hvert projekt.

De endelige omkostninger forbundet hermed afhænger af hvor mange ordninger, der etableres, og antallet af jordbrugsvirksomheder, der ønsker at deltage i de forskellige projekter. Omkostningerne forbundet med etablering af pilotprojektordningerne finansieres inden for Fødevarerministeriets ramme.

Lovforslaget vil ikke have økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner og kommuner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

De 140.000 ha målrettede efterafgrøder blev i forbindelse med lov nr. 1528 af 27. december 2009 vurderet til at medføre en årlig omkostning på 78 mio. kr.

Forenklingen af efterafgrødekravet med erstatningen af kravet på 140.000 ha målrettede efterafgrøder med en forhøjelse af det generelle efterafgrødekrav på 60.000 ha medfører en overordnet erhvervsøkonomisk besparelse på mellem 28 og 49 mio. kr., idet forøgelsen med 60.000 ha generelle efterafgrøder vurderes at indebære en årlig omkostning på mellem 29 og 50 mio. kr., afhængigt af behovet for at foretage sædskiftemæssige ændringer m.v.

Den forøgelse af efterafgrødekravet, der kan fastsættes i forbindelse med iværksættelse af alternativer om driftsmæssige tiltag for at modsvare den del af effekten af de alternative virkemidler, der er medregnet i grundlaget for fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet forventes ikke at medføre overordnede erhvervsøkonomiske omkostninger. Disse omkostninger forventes udlignet ved adgangen til at anvende alternativer.

I forhold til de individuelle jordbrugsvirksomheder, kan det ikke udelukkes, at forøgelsen af efterafgrødekravet kan medføre forøgede økonomiske omkostninger for enkelte jordbrugsvirksomheder, som ikke vil kunne udlignes ved at gøre brug af alternativer til udlægning af efterafgrøder. Et ekstra efterafgrødekrav vil blive fordelt på alle jordbrugere.

De foreslåede pilotprojektordninger vurderes som udgangspunkt ikke at medføre overordnede erhvervsøkonomiske konsekvenser for jordbrugserhvervet, idet der er tale om frivillige ordninger som alternativ til udlægning af efterafgrøder.

Forhøjelse af kravet om efterafgrøder med mindst 60.000 ha vurderes ikke at udgøre en væsentlig byrde for hovedparten af jordbrugsvirksomhederne. Dette understøttes af, at et større antal jordbrugsvirksomheder allerede i dag overopfylder det gældende krav om efterafgrøder. Det er vurderingen, at forøgelsen af det generelle efterafgrødekrav med 60.000 ha og en eventuel forøgelse af efterafgrødekravet herudover i forbindelse med iværksættelse af nye alternativer undtagelsesvis og i meget få tilfælde vil kunne ramme en konkret jordbrugsvirksomhed atypisk hårdt.

Den foreslåede ordning om efterafgrøder mv. vil i almindelighed kunne indføres som erstatningsfri regulering. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der vil kunne være jordbrug, der bliver ramt så økonomisk intensivt, at der vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til (fuldstændig) erstatning efter grundlovens § 73. Den endelige afgørelse af dette spørgsmål henhører under domstolene.

Ændringerne i loven vurderes overordnet set ikke at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet. For de jordbrugsvirksomheder, der vælger at søge om deltagelse i pilotprojektordningerne, vil der være individuelle administrative konsekvenser forbundet hermed, idet der vil være administration forbundet med ansøgning, dokumentation og kontrol mv., ligesom der må forventes yderligere beregninger, der skal foretages i forhold til gødningsregnskab mv.

Forslaget har i udkast været sendt til Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) med henblik på vurdering af, om forslaget skal forelægges for Erhvervs- og Vækstministeriets virksomhedspanel. Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering vurderer, at forslaget ikke indeholder administrative konsekvenser for det danske erhvervsliv.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget medfører ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

De i Grøn Vækst-aftalen vedtagne 140.000 ha målrettede efterafgrøder, blev i forbindelse med aftalens indgåelse estimeret til årligt at bidrage med en reduktion på ca. 1.950 ton kvælstof til vandmiljøet. Den foreslåede reduktion af efterafgrødekravet med 80.000 ha medfører en negativ effekt på den budgetterede kvælstofeffekt på ca. 1.100 ton kvælstof i vandmiljøet.

Herudover vil forslaget om reduktionen af efterafgrødekravet til opfyldelse af målsætningerne i vandrammedirektivet have en negativ effekt i forhold til klima på op til 50.000 CO₂-ækvivalenter.

8. Forholdet til EU-retten

Det primære formål med gødskningsloven, herunder efterafgrødekravet på 240.000 ha efterafgrøder, er at bidrage til opnåelse af den nationale målsætning for kvælstofreduktion i den danske nitratbehandlingsplan. Forslaget medvirker dermed til opfyldelsen af de danske forpligtelser efter nitratdi-

rektivet, jf. Rådets direktiv 1991/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

Gødskningsloven medvirker endvidere til opfyldelsen af de danske forpligtelser efter EU's vandrammedirektiv om god tilstand i vandmiljøet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, idet foranstaltningerne vedtaget til at opfyldelse af målsætningerne i nitratdirektivet, indgår som grundlæggende foranstaltninger i de statslige vandplaner.

Kravet om udlægning af 140.000 ha målrettede efterafgrøder i den gældende lovgivning er en supplerende foranstaltning, der er fastsat til at bidrage til opnåelse af den nationale målsætning om reduktion af næringsstofudvaskning udmøntet ved de statslige vandplaner.

De målrettede efterafgrøder indgik i forslagene til vandplaner for vandrammedirektivets 1. planperiode med en budgetteret effekt på reduktion af ca. 1.950 ton kvælstof årligt til vandmiljøet. Lovforslaget indebærer, at der i stedet for de 140.000 ha målrettede efterafgrøder i V1- og V2-områderne fastsættes et generelt efterafgrødekrav på 60.000 ha som bidrag til opfyldelse af målsætningerne i vandrammedirektivet, hvilket påvirker opfyldelsen af de danske forpligtelser efter vandrammedirektivet i direktivets 1. planperiode negativt med ca. 1.100 ton kvælstof.

Naturstyrelsen har i forbindelse med indgåelsen af aftalen om Vækstplan for Fødevarer vurderet, at der kan argumenteres for, at ændringen af efterafgrødereglerne ligger inden for rammerne af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser, hvorefter kravet om opnåelse af god miljøtilstand kan udskydes til en senere planperiode.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 10. oktober 2014 til den 7. november 2014 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Agri Nord, AgroPro, Agrovi, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bornholms landbrug, Brancheudvalget for Biogas, Brancheudvalget for frø, Bæredygtigt Landbrug, Centrovce, DAKOFO, Danmarks Fiskeriforening, Producent Organisation, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboudom, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfrugtavl, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartneri, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Kartoffelproducentforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landbrug Sydhavsørerne, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk Skovforening, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Danske Advokater, Danske Juletræer, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Regioner, Danske Svineproducenter, Danske Vandløb, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den danske Land-

inspektørforening, Det Danske Fjerkræråd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet (Københavns Universitet), Det Økologiske Råd, DI, Djursland Landboforening, Ejendomsforeningen Danmark, Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER), Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansrådet, Foreningen af Danske Handelsmøller, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, Frie bønder – levende land, Friluftsrådet, Frøsektionen, Gefion, Greenpeace, Heden og Fjorden, Hedeselskabet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (Københavns Universitet), Jysk Landbrugsrådgivning, Kolding-Herreds Landbrugsforening, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunernes Landsforening, Kødbranchens Fællesråd, Landboforening Midtjylland, Landbo Limfjord, LandboNord, LandboSyd, LandboThy, Landbrug og Fødevarer, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen

af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Gylle-ramte, Landsforeningen Dansk Fåreavl, Landsforeningen Danske Maskinstationer, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, LHN, LMO, Miljøteknisk Branche-forening, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus Universitet), Nationalt Center for Miljø og Energi (Aarhus Universitet), Natur & Samfund, NF Plus, NOAH, Odsherreds landboforening, Patriotisk Selskab, Plantning & Landskab, Landsforeningen, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rådgivningscenter Nord, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af danske Sortsejere, Science and Technology (Århus Universitet), SEGES, Skovdyrkerne, Svinerådgivning Vest, Sønderjysk landboforening, Verdens Skove, Verdensnaturfonden (WWF), Vestjysk Landboforening, Økologisk Landsforening, Østdansk Landbrugsrådgivning.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Omkostningerne til IT-udvikling i forbindelse med etablering af pilotprojektordninger finansieres inden for Fødevarerministeriets egen ramme.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Omkostningerne til etablering og drift af pilotprojektordninger finansieres inden for Fødevarerministeriets egen ramme.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Overordnet erhvervsøkonomisk besparelse på mellem 28 og 49 mio. kr.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ca. 1.100 ton kvælstofudvaskning i vandmiljøet. Konsekvens i forhold til reduktionen af CO ₂ -effekten på ca. 50.000 CO ₂ -ækvivalenter.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Gødskningsloven bidrager til opnåelse af målsætningerne i nitratdirektivet, jf. Rådets direktiv 1991/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget og til opfyldelse af Danmarks forpligtelser med henblik på opnåelse af målsætning om god økologisk tilstand i vandmiljøet i EU's vandrammedirektiv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 18

Med forslaget til § 18 videreføres fødevareministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på effektiv kvælstofoptagelse i efteråret.

Det er hensigten inden for rammerne af bemyndigelsen at videreføre det gældende krav til de jordbrugsvirksomheder, der fremgår af lovens § 3 om udlægning af 240.000 ha efterafgrøder på landsplan, der bidrager til opfyldelse af målsætningerne i nitratdirektivet. Herudover er det hensigten at gennemføre den forenkling af efterafgrødekravet, der skal bidrage til opfyldelsen af målsætningerne i vandrammedirektivet, som indgår i aftalen om Vækstplan for Fødevarer, hvorefter der sker en forhøjelse af kravet til de jordbrugsvirksomheder, der fremgår af lovens § 3, om udlægning af efterafgrøder på op til 60.000 ha på landsplan. Det grundlæggende efterafgrødekrav udgør dermed 300.000 ha på landsplan.

Endelig er det hensigten, at udnytte bemyndigelsen til at forhøje efterafgrødekravet til de jordbrugsvirksomheder, der fremgår af lovens § 3, yderligere ud over de grundlæggende 300.000 ha i visse tilfælde. Denne mulighed for at foretage yderligere forhøjelser af efterafgrødekravet kunne anvendes i forbindelse med iværksættelse af virkemidler efter bemyndigelsen i § 19, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til udlægning af efterafgrøder, men hvor en del af virkemidlernes kvælstofeffekt ligesom efterafgrødekravets kvælstofeffekt indgår i beregningerne ved fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet. Formålet med forslaget er at øge mulighederne for at etablere flere og mere attraktive ordninger, hvor virkemidler om særlig dyrkningspraksis m.v. kan anvendes som alternativ til udlægning af efterafgrøder, jf. forslaget til lovens § 19, for at kreditere jordbrugserhvervets frontløbere for deres frivilligt iværksatte foranstaltninger med henblik på kvælstofreduktion, uden at dette fører til en negativ påvirkning af vandmiljøet.

Det ekstra forøgede efterafgrødekrav vil blive fastsat således, at det modsvarer den andel af kvælstofeffekten af de alternative virkemidler, der er medregnet i grundlaget for fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet. Det er hensigten, at muligheden i første omgang vil blive anvendt i forbindelse med etablering af alternativer om dyrkning af visse typer af græs og braklægning.

Det samlede efterafgrødekrav fastsættes ved bekendtgørelse, og vil som hidtil kunne differentieres, jf. § 29, stk. 2, i den gældende bekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække (herefter den gældende gødskningsbekendtgørelse).

Det er hensigten at videreføre de ved bekendtgørelse i medfør af bemyndigelsen fastsatte regler om hvilke afgrødetyper, der kan anvendes som plantedække, som f.eks. udlæg af græs, korsblomstrede afgrøder, cikorie m.v., jf. bilag 3, tabel 1, i den gældende gødskningsbekendtgørelse. Herudover videreføres det ved bekendtgørelse fastsatte krav om, at plantedækket skal være etableret efter normale driftsmæssige principper. Ved normale driftsmæssige principper forstås, at jordbrugsvirksomheden skal have dyrket en vellykket efterafgrøde. Det indebærer bl.a., at der ikke må anvendes spildfrø som udsæd. Hvis udlæg eller etablering af efterafgrøden mislykkes, indebærer kravet endvidere, at jordbrugsvirksomheden skal have dyrket efterafgrøden på tilsvarende måde som de afgrøder, der høstes på i virksomheden, for at opfylde efterafgrødereglene. Dette betyder, at efterafgrøden skal sås, etableres og passes som en hvilken som helst anden afgrøde, hvilket også gælder såteknik, udsædsmængde og evt. omsåning m.v. Ligeledes vil de ved bekendtgørelse fastsatte regler om, hvilke arealer, der indgår i efterafgrødegrundarealet, blive videreført, jf. bilag 3, tabel 2, i den gældende gødskningsbekendtgørelse.

Ministerens beføjelser inden for rammerne af bemyndigelsen til at fastsætte regler om andre dyrkningsrelaterede tiltag videreføres uændret. Det er hensigten, at de regler, der er fastsat ved bekendtgørelse om begrænsning i adgangen til at foretage jordbearbejdning og omlægning af fodergræsmarker i visse tidsrum, videreføres uændret. Der vil således fortsat kunne fastsættes regler om, at der forud for forårssåede afgrøder som hovedregel ikke må foretages jordbearbejdning fra høst af forfrugt til 1. november på lerjord og humusjord, og 1. februar på sandjord. Det er hensigten som hidtil at fastsætte regler, der giver mulighed for at lade plantedække nedvisne. Det er ligeledes fortsat hensigten, at de regler, der er fastsat vedrørende etablering af efterafgrøder og ompløjningstidspunktet for disse, ikke påvirkes af reglerne om begrænsninger i perioden for jordbearbejdning. Der vil herudover fortsat også blive fastsat regler om, at omlægning af fodergræsmarker som hovedregel ikke må finde sted i perioden 1. juni til 1. februar. Dog kan omlægning fra fodergræs til fodergræs med græsudlæg eller til grønkorn med græsudlæg udsættes til 15. august. Jordbrugsvirksomheder, der er autoriserede til økologisk jordbrugsproduktion, vil fortsat blive undtaget de dyrkningsrelaterede tiltag.

§ 19

Med forslaget til gødskningslovens § 19, stk. 1, videreføres fødevareministerens bemyndigelse til at iværksætte særlige ordninger, som den enkelte jordbrugsvirksomhed vil kunne vælge at anvende som alternativer til efterafgrøder for at give jordbrugsvirksomhederne fleksibilitet ved tilrettelæggelse af driften af virksomheden. Det er fortsat en forudsætning for iværksættelse af disse alternativer, at der er tilstrækkelig viden om miljøeffekten af det enkelte virkemiddel.

Det er hensigten at videreføre de seks alternativer, der er fastsat ved bekendtgørelse. De allerede fastsatte alternativer omfatter udlægning af mellemafgrøder, etablering af fleråri-

ge energiafgrøder, forbrænding af den faste fiberfraktion af husdyrgødningen, visse frivilligt braklagte arealer langs vandløb og søer (visse af de randzoner, der ikke længere er omfattet af randzonenloven, som ligger op til omdriftsarealer), vinterhvede sået senest 7. september og overskud af efterafgrøder udlagt af en anden jordbrugsvirksomhed. Herudover vil jordbrugsvirksomhederne som hidtil have mulighed for at overføre arealer med efterafgrøder, der overstiger det areal, de er forpligtet til at udlægge med efterafgrøder i en given planperiode, til senere planperioder.

Med henblik på at etablere flere og mere attraktive ordninger, hvor virkemidler om særlig dyrkningspraksis m.v. kan anvendes som alternativ til udlægning af efterafgrøder for at kreditere jordbrugserhvervets frontløbere for deres frivilligt iværksatte foranstaltninger med henblik på kvælstofreduktion, uden at dette fører til en negativ påvirkning af vandmiljøet, er det hensigten at anvende bemyndigelsen i § 19, stk. 1, til at fastsætte ordninger om alternativer, hvoraf en andel af virkemidlernes kvælstofeffekt indgår i beregningerne ved fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet. For at modvirke en negativ kvælstofeffekten i disse tilfælde, er det hensigten at forhøje efterafgrødekravet svarende til den andel af alternativets kvælstofeffekt, der indgår i beregningerne ved fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet, jf. i øvrigt bemærkningerne til lovens § 18 ovenfor om efterafgrødekravet.

Tidligere blev den del af effekten, der indgår i beregningerne ved fastlæggelsen af indsatsbehovet i vandmiljøet, håndteret ved fastsættelse af omregningsfaktoren eller ved fastsættelse af en skæringsdato.

I ordningen om alternativet flerårige energiafgrøder er der taget højde for dette virkemidlets indregnede kvælstofeffekt således, at det alene er flerårige energiafgrøder etableret i planperioden 2009/2010 og senest i planperioden 2013/2014, der kan anvendes som alternativer under forudsætning af, at det samlede areal med energiafgrøder overstiger virksomhedens samlede areal med energiafgrøder i planperioden 2008/2009. Referenceåret er valgt for at sikre, at miljøeffekten fra arealer, der er udlagt med energiafgrøder før 2008, ikke medtages. Omregningsfaktoren er fastsat således, at 0,8 ha energiafgrøde erstatter 1 ha efterafgrøde, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 32, nr. 2 og bilag 4, tabel 2.

Ved fastsættelsen af virkemidlet tidlig såning af vinterhvede er der blevet taget højde for virkemidlets indregnede kvælstofeffekt således, at såning senest skal være sket 7. september i planperioden, og omregningsfaktoren er fastsat konservativt, således at 5 ha tidligt sået vinterhvede kan erstatte 1 ha efterafgrøder, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 32, nr. 5 og bilag 4, tabel 5. Datoen for, hvad der anses for at være tidlig såning, er sat ca. 10 dage tidligere end det optimale tidspunkt for såning af vinterhvede i dyrkningsvejledningerne. Omregningsfaktoren mellem efterafgrøder og tidlig såning blev fastsat konservativt til 1:5 pga. den på nuværende tidspunkt begrænsede dokumentation for virkemidlets effekt i forhold til det forskningsbaserede estimat fra Aarhus Universitet, hvorefter omregningsfaktoren skulle fastsættes til mellem 1:4 – 1:7 afhængig af bl.a. jordtype.

Såfremt der på et senere tidspunkt opnås tilstrækkelig viden om miljøeffekten af andre virkemidler end de ovennævnte eksempler, vil det med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes, at også disse kan anvendes som alternativ til udlægning af efterafgrøder.

Som noget nyt foreslås fødevareministeren i § 19, stk. 2, bemyndiget til at fastsætte regler om etablering af pilotprojektordninger, hvorefter jordbrugsvirksomheder kan ansøge om at anvende konkrete lokale foranstaltninger til reduktion af udvaskning af kvælstof, som de alene eller i samarbejde med andre jordbrugsvirksomheder har iværksat, som alternativer til efterafgrøder.

Omregningsfaktorerne og frister for til- og afmelding m.v. vedr. alternativerne og pilotprojektordningerne vil som hidtil blive fastsat ved bekendtgørelse, jf. forslaget til § 19, stk. 3. Adgangen til at overføre alternativer fra tidligere planperioder vil ligeledes som hidtil blive fastsat ved bekendtgørelse.

Det er hensigten, at pilotprojektordningerne fastsat i medfør af § 19, stk. 2, i modsætning til alternativordningerne fastsat i medfør af § 19, stk. 1, etableres som ansøgningsordninger. Der vil blive fastsat generelle regler for foranstaltningerne under pilotprojektordningerne i medfør af § 19, stk. 3, og mulighed for at fastsætte individuelle vilkår i afgørelserne efter § 19, stk. 4, der angår det konkrete projekt, der er omfattet af ansøgningen. Det er hensigten bl.a. at fastsætte regler om forudsætninger for foranstaltningernes kontrollerbarhed og krav om indgivelse af en række oplysninger, der indgår i vurderingen af den pågældende foranstaltning eventuelle negative effekter for miljøet, samt om hvordan reduktionen af efterafgrødekravet kan fordeles mellem flere jordbrugsvirksomheder, der er fælles om en foranstaltning, der godkendes under en pilotprojektordning.

Det er ligeledes hensigten, at der kan fastsættes nærmere betingelser for foranstaltningernes godkendelse under pilotprojektordningerne. F.eks. vil der kunne stilles et generelt krav om dokumentation for kvælstofeffekten af foranstaltningerne, således at det sikres, at denne modsvarer den kvælstofeffekt, der opnås ved udlægning af efterafgrøder efter loven, i form af en overvågningsrapport udarbejdet efter nærmere fastsatte regler.

De individuelle vilkår i den enkelte afgørelse kan f.eks. bestå i løbende dokumentation af foranstaltningens kvælstofeffekt ved hjælp af målinger, regler om løbende vedligeholdelse m.v.

§ 20

Med forslaget til § 20 videreføres fødevareministerens bemyndigelse i den gældende § 18, stk. 3, til at fastsætte regler for jordbrugsvirksomheder, der efter lovens § 3 er omfattet af lovens kapitel 3 om plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag, men som ikke er omfattet af lovens kapitel 2, og derfor ikke er forpligtet til at udarbejde mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskab

Ifølge lovens § 3 er alle jordbrugsvirksomheder med plan-teavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, som har en

årlig momspligtig omsætning, der overstiger 50.000 kr. fra planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, og som har et samlet areal på 10 ha eller derover, omfattet af kapitel 3.

Med bestemmelsen er det bl.a. muligt at fastsætte krav om, at disse jordbrugsvirksomheder udarbejder og opbevarer fortegnelser i form af markplaner, som viser omfanget af plantedækket og andre dyrkningsrelaterede tiltag. Med bestemmelsen vil der kunne fastsættes regler om, at jordbrugsvirksomhederne i konkrete tilfælde skal indsende disse planer med henblik på kontrol.

Det er hensigten, at bestemmelsen som hidtil vil blive udnyttet til ved bekendtgørelsen at fastsætte krav om, at jordbrugsvirksomheder skal foretage en planlægning, der viser de arealer, der er dyrket med efterafgrøder, og arealer, hvor der i planperioden ikke foregår landbrugsmæssig produktion. Det er ligeledes hensigten, at fastsætte krav om, at virksomhedens mindstekrav til arealer med efterafgrøder opgøres i Fødevareministeriets Tast selv-service.

Til nr. 2 - 4

Med forslaget § 1, nr. 2-4, bemyndiges fødevareministeren med henblik på at effektivisere klagesagsbehandlingen til at fastsætte krav til udformningen af klager, der indgives, herunder om anvendelse af et særligt klageskema. Dette svarer til, hvad der gælder på øvrige lovområder under Fødevareministeriets ressort. Der henvises bl.a. til lov nr. 1459 af 17. december 2013 om ændring af forskellige bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område om obligatorisk digital kommunikation m.v., samt f.eks. § 9 i lov om randzoner.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2015 samtidig med påbegyndelsen af planperioden 2015/2016.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 18. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke afgrødetyper der kan anvendes som plantedække, og på hvor stor en del af virksomhedens areal plantedække skal etableres. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om iværksættelse af et pilotprojekt om mellemafgrøder.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om særlige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til udlægning af efterafgrøder.

Stk. 3. Ministeren kan for de virksomheder, som alene skal opfylde lovens krav om plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag, jf. § 3, fastsætte regler om kontrol samt om, hvilke optegnelser virksomheden skal føre.

§ 26. ---

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte afgørelser kan indbringes for ministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt klageren. Afgørelsen skal indeholde oplysning om klageadgang og om fristen herfor. Ministeren kan ændre afgørelsen, uden at der foreligger klage.

Stk. 3 - 4. ---

§ 26. ---

Stk. 2. ---

§ 1

I lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 500 af 12. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 18 ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 18.** Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at virksomheder skal etablere plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag, herunder om hvilke afgrødetyper, der kan anvendes som plantedække og om dyrkning af disse, på hvor stor en del af virksomhedens areal plantedække skal etableres og beregningen heraf samt fastsætte perioder, hvor jordbearbejdning og omlægning af arealer med plantedække ikke må finde sted.

§ 19. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan etablere særlige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til etablering af efterafgrøder, jf. § 18.

Stk. 2. Ministeren kan etablere pilotprojektordninger, hvor efter en eller flere virksomheder kan ansøge om at anvende lokale foranstaltninger som alternativ til etablering af efterafgrøder, jf. § 18.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningerne efter stk. 1 og 2, herunder frister og omregningsfaktorer, samt krav om til- og afmelding m.v.

Stk. 4. Ministeren kan for ordningerne omfattet af stk. 2 fastsætte regler om ansøgningens indgivelse, indhold og oplysninger, herunder om formkrav hertil. Ministeren kan endvidere fastsætte vilkår i afgørelser om ordninger truffet efter regler fastsat i medfør af stk. 2.

§ 20. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan for de virksomheder, som kun er omfattet af kapitel 3, jf. § 3, fastsætte regler om kontrol samt om, at virksomheden skal udarbejde og opbevare en markplan, som viser omfanget af plantedækket og andre dyrkningsrelaterede tiltag.«

2. I § 26, *stk. 2*, indsættes som *4. pkt.*:

»Ministeren kan fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.«

3. I § 26, *stk. 3*, indsættes som *2. pkt.*:

Stk. 3. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at klage ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 4. ---

§ 26. ---

Stk. 2 - 3. ---

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med vedkommende minister henlægge sine beføjelser efter loven til en anden statslig myndighed eller institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om, at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

»Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.«

4. I § 26, *stk. 4*, indsættes som *3. pkt.*:

»Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2015.